

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **V. D.**, zastoupený Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2019, č. j. 1 Az 10/2019 – 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 3. 9. 2019, č. j. 1 Az 10/2019 – 55 (dále jen „*napadený rozsudek*“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019, č. j. OAM-396/ZA-ZA02-ZA05-R2-2015. Tímto rozhodnutím nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Městský soud v napadeném rozsudku nejprve rekapituloval dosavadní průběh řízení a poukázal na podstatné skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Žalobce podal dne 22. 4. 2015 v pořadí druhou žádost o mezinárodní ochranu (neúspěšně o ni žádal již v roce 2008). Při pohovoru k žádosti uvedl, že z Ukrajiny vycestoval, protože ho tam vydírali, a proto se obává o svůj život (vyděrači po něm požadovali „*výpalné*“ z podnikání

ve výši, kterou nebyl schopen platit). S žádostí o pomoc se nejprve obrátil na ukrajinské policejní orgány, zjistil však, že vyděrači s příslušnými ukrajinskými orgány spolupracují, proto odjel do České republiky. Městský soud dále konstatoval, že žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 10. 2015, č. j. OAM-396/ZA-ZA02-ZA05-2015, rozhodl o druhé žádosti žalobce o mezinárodní ochranu tak, že se mu žádná z forem mezinárodní ochrany neuděluje. Žalobu směřující proti tomuto rozhodnutí městský soud zamítl rozsudkem ze dne 30. 11. 2017, č. j. 4 Az 49/2015 – 39 (dále jen „*první rozsudek městského soudu*“). Nejvyšší správní soud následně ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 26. 4. 2018, č. j. 9 Azs 440/2017 – 39 (dále jen „*zrušující rozsudek*“), zrušil první rozsudek městského soudu a rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2015 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku dospěl k závěru, že se žalovaný dostatečně nezabýval tím, zda měl žalobce reálnou možnost obrátit se žádostí o pomoc na ukrajinské státní orgány (jelikož žalobce v azylovém řízení namítal, že vyděrači jsou napojeni na policii, přičemž jeho tvrzení o zkorumpovanosti policie dokládají také nezávislé zprávy o zemi původu). Po zrušujícím rozsudku žalovaný se žalobcem provedl doplňující pohovor k jeho druhé žádosti o mezinárodní ochranu. V něm žalobce uvedl, že s vyděrači byl naposledy v kontaktu v roce 2006. Zbili jej za to, že se obrátil na policii a naučtovali mu dlužnou částku. Naposledy o nich slyšel v roce 2012 nebo 2013, kdy potkali jeho sestru a ptali se na něj. Řekli jí, že až žalobce přijede, tak mu vše „*spočítají*“. Žalobce dále dodal, že se na něj vyděrači znovu ptali před dvěma lety. Na jejich přesná jména si už nevzpomene. Jeden z vyděračů by ale měl být náměstkem okresního policejního ředitele okresu M. a ostatní jsou kriminálníci. Žalobce dodal, že by měl v případě návratu na Ukrajinu problémy (protože žil dlouhou dobu v České republice, vyděrači si budou myslet, že je bohatý). Na státní orgány by se s žádostí o pomoc nemohl obrátit. Pokud by se obrátil na nadřízený orgán policie, vyděrači by se o tom dozvěděli. Na dotaz žalovaného, proč stejně jako při poslední žádosti netvrdí, že se vyděrači dostali k moci, žalobce upřesnil, že jeden z vyděračů je náměstkem policejního ředitele. Na doplňující otázku žalovaného ohledně muže, který měl být poslancem městského výboru, žalobce odpověděl, že tento muž se jmenuje K. nebo K..

[3] Poté městský soud uvedl, že nepřisvědčil námitce žalobce, dle které mu měla být udělena mezinárodní ochrana, protože mu na Ukrajině hrozí pronásledování nebo vážná újma ze strany vyděračů, kteří jsou provázáni se státní mocí. Neshledal důvodné ani tvrzení žalobce, že žalovaný dospěl k závěru o zlepšení bezpečnostní situace a nezávislosti orgánů veřejné moci na Ukrajině na základně neúplného posouzení všech pokladů založených ve správním spise.

[4] Městský soud konstatoval, že zpráva Rakouského Spolkového úřadu pro imigraci a azyl a Francouzského úřadu pro ochranu uprchlíků a osob bez státní příslušnosti z května 2017 (dále jen „*zpráva z května 2017*“), ze které žalovaný vycházel, je přílehlavá na azylový příběh žalobce. Informace v ní obsažené jsou objektivní a aktuální. Ostatní zprávy založené ve správním spise, ze kterých žalovaný vycházel, závěry této zprávy nevyvrací. Městský soud sice připustil, že zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 19. 9. 2018 uvádí, že Ukrajina není vždy schopna zajistit práva osob na spravedlivý proces, toto konstatování se ale vztahuje k probíhajícímu konfliktu na východě země. Nakonec městský soud poukázal na to, že informace Odboru azylové a migrační

pokračování

politiky Ministerstva vnitra týkající se Ukrajiny ze dne 14. 9. 2018 uvádí, že v červnu 2016 byly přijaty dodatky k ukrajinské ústavě, které měly dále posílit postavení soudců a zamezit korupčnímu jednání, nicméně přesto se objevily systémové problémy, například vliv politiky na soudní moc nebo přetrvávající korupce. Na základě shora uvedeného městský soud dovodil, že z podkladů, z nichž vycházel žalovaný, sice vyplývá, že Ukrajina se stále potýká s některými problémy týkajícími se korupce a nedostatečné nezávislosti soudní moci, přesto ale nelze ukrajinským orgánům upřít, že zavádějí reformy, které mají za cíl problémy vyřešit.

[5] Dále se městský soud ztotožnil se žalovaným, že výpověď žalobce obsahuje určité nesrovnalosti, a proto je nevěrohodná. Žalobce totiž v roce 2015 tvrdil, že se vyděrači dostali k moci, jeden z nich je náměstkem policejního ředitele a druhý poslancem městského výboru. Při doplňujícím pohovoru v roce 2018 už však hovořil pouze o tom, že jeden z vyděračů je náměstkem policejního ředitele, přičemž teprve po upozornění žalovaným dodal, že další z vyděračů je poslancem městského výboru. Proto lze podle městského soudu považovat za věrohodné pouze tvrzení, že jeden z údajných vyděračů je náměstkem okresního policejního ředitele (k čemuž městský soud poznamenal, že jde o funkci v rámci malého M. okresu).

[6] Městský soud s ohledem na výše uvedené uzavřel, že pokud by výhrůžky dále pokračovaly, žalobce by měl reálnou možnost obrátit se na ukrajinské státní orgány s žádostí o pomoc. Na postup policejních orgánů by případně mohl podat stížnost nebo se obrátit na prokuraturu, jejíž nezávislost byla v rámci reformy posílena.

[7] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ustanovený zástupce učinil jménem stěžovatele rozsáhlé doplnění kasační stížnosti. V ní namítá řadu pochybení, která vytýká městskému soudu (viz odstavce [8] až [12] níže), a dále uplatňuje výtky vůči rozhodnutí žalovaného. Neuvádí však žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Stěžovatel namítá, že žalovaný i městský soud se dostatečně nezabývali tím, zda ukrajinské státní orgány jsou schopné stěžovateli poskytnout účinnou pomoc před vyděrači. Stejně tak nesprávně interpretovali bezpečnostní situaci na Ukrajině. V době probíhajícího správního řízení byl navíc na Ukrajině vyhlášen výjimečný stav, který měl zásadní vliv na dostupnost ochrany a práva, neboť některá práva občanů byla suspendována. Žalovaný ani městský soud tuto skutečnost podle stěžovatele nezohlednili, stejně jako nepřihlédli k tomu, že bezpečnostní situace na Ukrajině se od roku 2006 stále zhoršuje.

[9] Městskému soudu pak stěžovatel vytýká, že se v napadeném rozsudku detailně zabýval reformami soudnictví a dalšími opatřeními k zabránění korupce na Ukrajině, pro věc podstatnější části zpráv o zemi původu však opomenul. Stěžovatel připouští, že současná ukrajinská vláda se snaží o určité zlepšení ve fungování bezpečnostních složek, tyto změny však nemají žádný vliv na to, zda stěžovatel má možnost domoci se v zemi původu účinné ochrany před vyděrači, kteří jsou napojeni na policii a někteří z nich navíc

zastávají veřejné funkce. Stejně tak je bez významu poznámka městského soudu, že jeden z vyděračů zastává veřejnou funkci pouze v rámci malého M. okresu.

[10] Stěžovatel v neposlední řadě namítá nepřezkoumatelnost závěru městského soudu, že ačkoli má Ukrajina stále problémy s korupcí a nedostatečnou nezávislostí soudní moci, přesto nelze „ukrajinským orgánům upřít, že jsou zaváděny reformy, které mají za cíl problémy vyřešit“. Vnitřní rozpornost rozsudku pak spatřuje v tom, že městský soud tvrdí, že nezávislost prokuratury byla na Ukrajině posílena, v jiné části rozsudku pak uvádí, že reforma prokuratury probíhá značně pomalu. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku je podle stěžovatele dána i nevypořádáním jedné z žalobních námitek. V ní stěžovatel namítal, že mu měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, protože jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a čl. 16 Mezinárodní úmluvy na ochranu všech osob před nuceným zmizením.

[11] Dále stěžovatel nesouhlasí s tím, že mu městský soud přičítal k tíži, že nepředložil žádné informace o zemi původu, které by závěry zprávy z května 2017 vyvracely, ačkoli jako žadatel o mezinárodní ochranu povinnost k jejich doložení neměl.

[12] Stěžovatel nakonec namítá, že žalovaný neposoudil jeho věrohodnost v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která se touto otázkou zabývá. Kladl mu totiž k tíži, že si nedovedl vybavit detaily vydírání, které zažil před více než 10 lety. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že žalovaný bez adekvátního vysvětlení přihlédl pouze k některým částem jeho výpovědi a městský soud tento postup aproboval.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí. Je přesvědčen, že své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Žádostí stěžovatele o mezinárodní ochranu se zabýval důkladně, vycházel ze zpráv o zemi původu, které jsou z „renomovaných“ zdrojů a jsou aktuální. Neshledal však žádné okolnosti, které by odůvodňovaly udělení některé z forem mezinárodní ochrany. K námitce, že se dostatečně nezabýval tím, zda by ukrajinské státní orgány byly schopné stěžovateli poskytnout dostatečnou ochranu proti kriminálnímu jednání ze strany soukromých osob, uvedl, že ze zpráv o zemi původu založených ve správním spise je patrné, že problémy v oblasti výkonu práva na území Ukrajiny jsou politickou reprezentací reflektovány a postupně jsou přijímána opatření k jejich zlepšení. Nakonec žalovaný uvedl, že stěžovatelovo vysvětlení rozporu v jeho výpovědi není dostatečné.

[14] Stěžovatel v replice k vyjádření žalovaného (kterou však podal po uplynutí měsíční lhůty k doplnění důvodů kasační stížnosti, stanovené usnesením tohoto soudu ze dne 1. 11. 2019, č. j. 3 Azs 318/2019 – 42) uvádí, že městský soud jeho námitku ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu nemohl adekvátně posoudit. V napadeném rozsudku totiž porovnává situaci na Ukrajině v roce 2006 (informace o ní jsou součástí správního spisu ke stěžovatelově první žádosti o mezinárodní ochranu), kdy stěžovatel ze země odjel, s nynější situací. Stěžovatel však při nahlížení do spisu zjistil, že podklady týkající se jeho první žádosti o mezinárodní ochranu nejsou součástí spisu vedeného k jeho druhé žádosti o mezinárodní ochranu (která je předmětem nynějšího řízení). Nakonec

pokračování

stěžovatel přikládá článek z ukrajinského zpravodajského serveru glavkom.ua - jedna kopie je v ukrajinském jazyce a druhá je předložena do češtiny (nejedná se o úřední překlad) - která hovoří o nefunkčnosti ukrajinských justičních orgánů.

[15] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[16] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů (respektive městského soudu).

[17] Jak je uvedeno výše, v kasační stížnosti stěžovatel neuvedl výslovně žádný důvod přijatelnosti a ani jinak nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů (respektive městského soudu) a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku nenalezl soud ani z obsahu napadeného rozsudku, soudního a správního spisu.

[18] Co se týče tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, která by mohla být zásadní vadou v řízení způsobující přijatelnost kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud takové pochybení nezjistil. Odůvodnění napadeného rozsudku je dostatečné a srozumitelné. Je pravdou, že se městský soud výslovně nezabýval námitkou, že stěžovateli měla být udělena doplňková ochrana, jelikož jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky (viz odstavec [10] shora). Takový postup však nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů, jelikož není povinností soudu se speciálně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka podporujícím z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení (srovnej nálezn Ústavního soudu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 67/04, dostupný z <https://nalus.usoud.cz>). Podstatné je, že z napadeného rozsudku je zřejmé, že se městský soud touto námitkou zabýval minimálně implicitně, jelikož vysvětlil, z jakého důvodu stěžovatelovy obavy z pronásledování nejsou relevantním důvodem pro udělení doplňkové ochrany (viz strany 4 až 5 napadeného rozsudku). Stejně tak není napadený rozsudek vnitřně rozporný, neboť tvrzení o zlepšení nezávislosti prokuratury nevylučuje, že reforma prokuratury probíhá pomalu. Nakonec ani závěr městského soudu, že ačkoli má Ukrajina stále problémy s korupcí a nedostatečnou nezávislostí soudní moci, přesto nelze „ukrajinským orgánům upřít, že jsou zaváděny reformy, které mají za cíl problémy vyřešit“, není nepřezkoumatelný, naopak je dostatečně odůvodněný (v podrobnostech lze odkázat argumentaci městského soudu obsaženou na straně 4 napadeného rozsudku, která je rovněž rekapitulována v odstavci [4] shora).

[19] Kasační soud nezjistil ani jiná pochybení městského soudu takové intenzity, jakou předvídá usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 – 39. Průběh řízení nebyl stížen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku je dostatečné a srozumitelné. Při posuzování stěžejní otázky, která byla v řízení o žalobě předestřena, tedy reálné dostupnosti právní pomoci od příslušných ukrajinských orgánů, městský soud vycházel z aktuálních a nezávislých zdrojů o zemi původu a přílehavě odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 9. 5. 2018, č. j. 4 Azs 89/2018 - 27), která se touto problematikou zabývala (viz strana 4 napadeného rozsudku).

[20] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[21] Jelikož byla kasační stížnost odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[22] Stěžovateli byl v řízení před Nejvyšším správním soudem usnesením ze dne 1. 11. 2019, č. j. 3 Azs 318/2019 – 42, jako zástupce ustanoven Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „advokátní tarif“, s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, náleží advokátovi odměna za dva úkony právní služby, které spočívaly v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a v sepisu a podání doplnění kasační stížnosti. Za každý právní úkon náleží zástupci stěžovatele odměna v částce 3 100 Kč, celkem tedy 6 200 Kč, k čemuž je třeba přičíst náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce je plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu), proto mu výše odměny byla navýšena o částku 1 428 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 3. června 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu